

Titel: Kapitel V.

Citation: "Kapitel V.", i *1901/1902: Bemærkninger til lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r10-shoot-chptrd1e2205/facsimile.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Bemærkninger til lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kommissionens Bem. t. Udsk. t. L. om den borgerlige Retspleje.

mand, eller som en anden Sagsøger har paa Sagsøgte. Sagsøgte ber ikke — medmindre netop en eller anden speciel Lovforskrift undtagesaetis hjemler andet — være nødt til at taale den Vidtæftiggørelse af hans Sag, som derved kunde foranlediges.

I Overensstemmelse med det anførte gaar Paragrafens Regel ud paa, at subjektiv Kumulation aldrig skal medføre Afvisning *ex officio*, samt at Sagsøgte vel, hvore Kravene have fælles Oprindelse eller speciel Lovhjemmel for Kumulationen foreligger, maa finde sig i denne, men i modsat Fald kan protestere dertil. Det er Tanke, at hvor en Sagsøgt har denne Ret til at protestere mod subjektiv Kumulation og benytter sig af den, vil Sagen for saa vidt være at afvise og Processens Omkostninger at tillægge ham. Det maa tilføjes, at der endvidere i § 94 er forbeholdt Retten en almindelig Beføjelse til i Kraft af dens procesledende Stilling at adskille kumulerede Krav i flere Sager, hvor den maatte anse saadant for tjenligt, og uden Hensyn til, om Sagsøgte maatte have protesteret mod Kumulationen eller ej.

Som Lovbud, der indeholdte speciel Hjemmel for subjektiv Kumulation, kunne nævnes Fdg. 11te Januar 1793, Pl. 2den Maj 1820 og Reskr. 26de Juni 1778, jfr. Reskr. 23de Maj 1789.

§§ 28 og 29.

Den gældende Ret hjemler ikke med Sikkerhed en Trediemand Ret til at intervenere i en mellem to andre Parter verserende Sag, omend der i Retspraksis har vist sig nogen Tilbøjelighed til under visse Betingelser at indrømme Trediemand en saadant Beføjelse. De imidlertid Intervention jævnlig vil vise sig at være det simpleste, virksomste og billigste Middel til Opnåelse af en saavel for Trediemand som for de oprindelige Parter betryggende Afgørelse, er der i de her omhandlede Paragrafer i Overensstemmelse med fremmede Processlove (se saaledes den tyske Civilprocesslov §§ 61 og 63 og den østerrikske Civilprocesslov §§ 16 og 17) tillagt den Trediemand, der anser sig for helt eller delvis berettiget til den Ting eller Rettighed, der er Processens Genstand, saavel som den Trediemand, der har en retlig Interesse i, at netop den ene af Parterne vinder Processen (f. Eks. fordi han ellers kan risikere et Erstatningskrav fra denne), en selvstændig Ret til overensstemmende med de nærmere Regler i Kapitel XIX at intervenere i første Instans henholdsvis som Part eller som saakaldt „B-Intervenant“

Foreslåede Lovforslag m. m.

§ 30.
Paragrafen opstiller i Virkeligheden kun en særlig Betingelse for, at Retten, uanset den oprindelige Sagsøgtes mulige Protest, kan tillade Adnotationen, men underforstået i øvrigt som selvfølgelig, at de i § 27 opstillede Betingelser for fra først af at inddrage en anden som Sagsøgt under Processen maa foreligge, for at Adnotationen skal kunne tillades.

Kapitel IV.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulde eller kunne vige deres Sæde.

Dette Kapitel svarer i Form og Indhold ganske til Straffeprocessudkastets Kapitel III, bortset fra de Forskelligheder, der ere en ligefrem Følge af Forskellighederne i Forudsættningerne. Det adskiller sig i det væsentlige kun paa følgende Punkter fra det tidligere Forslags 1ste Afsnit, Kapitel III:

- 1) Dommer- (og Retsakriver-) Inhabiliteten som Følge af Slægtskab eller Svogerskab med nogen af Parterne er udvidet til Sædskendebarns Grænsen.
- 2) Det er udtrykkelig fremhævet, at det i kollegialt sammensatte Domstole er baade Ret og Pligt for hvilken som helst af Dommerne, der maatte være bekendt med en Inhabilitetsgrund hos en Kollega, at rejse Spørgsmaal derom.
- 3) Det tidligere Forslags §§ 36 og 37 ere i simplificeret Form gengivne i nærværende Udkast § 35.

I øvrigt ere de i dette Kapitel indeholdte Regler om Dommerinhabilitet og dens Paaskendelse i det hele overensstemmende med de nævnte Love; dog kan nævnes, at der er indrømmet et friere Slæs med Hensyn til Afgrænsningen af de Tilfælde, hvor en Dommer ikke *ex officio*, men kun efter Begjering eller eget Ønske skal eller kan vige sit Sæde, end der kan anses indrømmet i gældende Ret.

Med Reglen i § 32 Nr. 3 maa sammenholdes Reglen i Udkast til Lov om Domsmagtens Ordning § 100, 2det Stykke.

Kapitel V.

Sagens Parter.

Dette Kapitel adskiller sig nærmest kun derved fra det tidligere Forslags 1ste

Afsnit, Kapitel V, af Reglen i § 44, 2det Stykke, er udvidet til at gælde ogsaa for Højesteret, saamt at man i § 42, i Stedet for at optage de i det tidligere Forslags § 50 opstillede Principer for Bestemmelsen af Myndigheden til som Sagsøger eller Sagvolder at raade over en Retstrætte som Part, har indskrænket sig til en almindelig Henvisning til den borgerlige Rets Regler, alene med den Tilføjelse, at der — overensstemmende med den bestaaende Retspraksis — betæses fra Hensynet til Processkostningerne.

Med Hensyn til denne sidste Forandring skal bemærkes, at, naar man ikke finder tilstrækkelig Grund til at opstille særlige Regler om processuel Myndighed, men alligevel vil henvisne til den borgerlige Rets Regler, maa det anses for rettere at blive staaende ved en i almindelige Udtryk holdt Henvisning til denne, fremfor at fastsætte et bestemt Princip for Overførelsen af dennes Regler, der ved et Udtryk for en oftere hævdet teoretisk Opfattelse, men som ikke kan siges at være trængt helt igennem i den nuværende Praksis, og hvis Overensstemmelse med det praktiske Retslivs Krav i hvert Fald ikke paa alle Punkter er sikker.

De Udfælgelser af enkelte Regler i det tidligere Forslags Parts-Kapitel, der i øvrigt have fundet Sted, ere alene begyndende i, at de paaagældende Regler enten ere ansete som selvfølgelige eller have deres naturlige Plads andet Steds.

Om Kapitlets enkelte Paragrafer skal følgende bemærkes:

§ 41.

Denne Regel, der findes i fremmede Lovgivninger (saaledes i tysk Civilprocesslovs § 59 og østerrigsk Civilprocesslovs § 14), er ny i dansk Lovgivning; den maa imidlertid anses for hensigtsmæssig og vil bl. a. medføre, at der aldrig bliver Tale om Udeblivelsesdom, naar blot en af Processkællerne møder.

§ 44.

Ses lidt som det tidligere Forslag har nærværende Udkast træet at handle foreslaa Indførelse af „Sagsførelsen“, det vil sige en almindelig Forpligtelse til at benytte Sagfører til alle egentlige Processhandlingers Udførelse. Vel ville — som bemærket i Motiverne til det tidligere Udkast — de Ulemper for Retsplejen, der kunne opstaa af, at ulovkyndige Parter i egen Person føre deres Sag, i langt stærkere Grad gøe sig gældende i den mund-

lige Rettergang end i den hidtil gældende skriftlige Procedure. Da imidlertid — bortset fra Smaasager, hvor Processformen netop er beregnet paa at gøre det muligt at undvære Sagførerbjælp — en Parts egen Interesse i Reglen vil bevæge ham til at antage og benytte Sagfører, og da paa den anden Side et Forbud mod personlig Udførelse af Processer let vilde blive følt som en Berøvelse af en hidtil anerkendt almindelig Borgerret, har man foretrukket at blive staaende ved den Grundsetning, at enhver har Ret til haade som Sagsøger og som Sagvolder i alle Instanser at gaa i Rette for sig selv under den hele Procedure, den skriftlige saavel som den mundtlige. Imidlertid har man dog hertil som et i en mundtlig Rettergang uundværligt Korrektiv maatte føje Reglen i § 44, 2det Stykke. Den Beføjelse, der der indrømmes Retten, maa anses for Minimum af, hvad Retsplejens Interesse kræver; ti under et paa Mundtligheds- og Umiddelbarhedsprincipet hvilende Processystem er Orden og Klarhed i Proceduren og Bevisførelsen en Nødvendighed, hvis ikke Forhandlingen skal forvirres. Som det fremgaar af Paragrafen, er det dog ikke Meningen, at der under de angivne Omstændigheder straks skal indtræde en Frenschusion til Skade for den Part, som ikke forud har sikret sig en Sagførers Bistand, men Retten træffer først de fornødne Bestemmelser for at give ham Lejlighed til at skaffe sig en saadan Bistand, inden der gaaes videre. Den omhandlede Beføjelse var i det tidligere Forslag kun tillagt Landsretterne. Naar den her er udvidet til ogsaa at gælde for Højesteret, er det, fordi der — nævnlige med det i Udkastet foresendte Appellsystem — ogsaa vil være Brug for den der.

Der kan endnu her tilføjes den almindelige Bemærkning, at hvore Udkastet benytter Ordene „Part“ og „Parter“, og Sammenhængen ikke udtrykkelig viser andet, indbefattes derunder ogsaa en Parts behørlige Repræsentant.

Kapitel VI.

Rettergangsfuldmægtige.

Der er ved Bearbejdelsen af nogle af Bestemmelserne i dette Kapitel taget særligt Hensyn til det af Regeringen i 1879 —80 (og 1888—89) foreslagte Forslag til